

Шановні учасники Інтернет-конференції!

Дозвольте привітати товариство на форумі та акцентувати вашу увагу на декількох аспектах проблеми, яка сьогодні розглядається: по-перше, інноваційна діяльність місцевих органів влади з розроблення та впровадження Регіональних Інвестиційно-інноваційних Програм; по-друге, спів-праця місцевих органів влади та підприємств-учасників територіальних кластерів з міжнародними фінансовими організаціями(МФО).

Всіх учасників інноваційного процесу – і владу, і бізнес, і науковців об'єднує чи не найголовніша проблема – відсутність доступу до дешевих кредитних ресурсів для реалізації напрацьованих проектів у рамках кластеру.

Маючи 15-річний практичний досвід розробки та впровадження кластерних моделей залучення інвестицій у розвиток регіонів у рамках реалізації в Україні проектів та програм ООН, хотілося б перевести дискусію форуму у практичну площину та надати можливість учасникам ознайомитися з певними наробками у цьому напрямку...

На сьогодні, розвинуті країни, використовуючи кластерні моделі організації економіки, ЩОРІЧНО залучають у економіку своїх країн у 2-3 рази більше інвестицій, ніж Україна за період з 1990 року. Якщо на початку 90-х це була для нас суцільна теорія, то сьогодні, можна погодитись з багатьма учасниками Інтернет-конференції, питання стоїть по іншому – що треба зробити щоб протягом найближчих 5-ти років (2010-2015) - і влада, і бізнес, і науковці, і саме головне інвестори зрозуміли взаємну користь від цієї співпраці...

Одним з перших міжнародних пілотних проектів, орієнтованих на створення кластерної моделі розвитку підприємництва на регіональному рівні був проект, започаткований у 1995 році Центром муніципального менеджменту(Хабітат) у рамках адаптації в Україні ПРОГРАМ ООН-Хабітат ПО СТРАТЕГІЧНОМУ ПЛАНУВАННЮ. Проект було реалізовано на базі Броварського району Київської області відповідно до рекомендацій та за участю міжнародних консультантів Центру ООН по населеним пунктам UNCHS/Habitat/ та ЮНІДО. У проекті взяли участь керівники місцевих органів влади та підприємці Броварського району Київської області, для яких було проведено низку тренінгів по стратегічному плануванню та інвестиційному менеджменту з розробки **Концепції Регіональної інвестиційної стратегії розвитку Броварського району на 1996 – 2000 рр. та Плану дій по її реалізації.**

У тренінг-курсах прийняли участь понад 100 керівників - голови сільських рад, керівники управлінь та відділів Броварської райдержадміністрації та міськвиконкому Броварської міської ради, а також керівники сільськогосподарських та промислових підприємств району, які були об'єднані у Групи Управління Проектами.

Місцева влада, розробивши середньострокову стратегію економічного розвитку району на період до 2000 року, не просто продекларувала про свою участь в інвестиційному процесі, але як повноправний учасник цього процесу, взяла на себе реальні зобов'язання перед потенційними інвесторами за вирішення конкретних питань на території району - виділення землі, надання інфраструктури, яка перебуває у комунальній власності, забезпечення трудовими ресурсами і створення сприятливого інвестиційного клімату на території району.

Обрана стратегія дозволила досягнути головної мети - створити у районі сприятливий інвестиційний клімат і, як результат, протягом 1996-1999 р.р. у районі було зареєстровано біля 50 спільних підприємств за участю іноземних компаній. Необхідно зазначити також і те, що лише за рахунок податків, які сплачуються цими спільними підприємствами до бюджету району, утримується вся бюджетна сфера району (школи, лікарні і т.п.).

Як результат (1995-2009): за цей час в економіку району залучено понад 400 млн. доларів інвестицій (3900 амер.дол. на душу населення, створено понад 70 спільних підприємств).

"Броварська модель" дала можливість на практиці реалізувати нові технології навчання підприємців, керівників та фахівців місцевих органів влади в області стратегічного та інвестиційного менеджменту, шляхом формування Груп Управління Проектами з використанням сучасних управлінських та інформаційних технологій ООН-Хабітат, а також створити дієвий механізм взаємодії місцевих органів влади, підприємців і потенційних інвесторів в реалізації Місцевих Інвестиційних Програм на регіональному рівні з використанням кластерного підходу.

Хотілося б звернути увагу учасників форуму на те, що наш 15-річний досвід впровадження територіальних кластерів, які розроблялись Групами Управління Проектами понад 200 пілотних міст та районів, довів, що вони можуть стати базою для галузевих інноваційних кластерів, але на

жаль, на сьогодні ми так і не маємо 27 Регіональних Інвестиційно-Інноваційних Програм на 2010-2015 роки, як і не мали відповідних Регіональних Програм на 2008-2011 рр. (пропозиція була запропонована мною під час виступу на ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАННЯХ: **НАЦІОНАЛЬНА ІННОВАЦІЙНА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ** 20 червня 2007 року (http://www.rada.gov.ua/zakon/skl5/par_sl/sl2006071.htm)).

У 2002 році, використовуючи кластерну модель залучення інвестицій ООН-Хабітат, управлінська команда м.Вознесенка сформувала Муніципальну Інвестиційну Програму на 2002-2010 рр. обсягом понад 10 млн.амер.дол. за участю 25 підприємств і успішно реалізувала більшість включених до неї проєктів. У 2003 році с.Вишків (Долинський район, Івано-Франківської обл.), ставши учасником Місцевої Інвестиційної Програми Долинського району на 2003-2006 рр., спромоглося реалізувати свою Інвестиційну Програму обсягом понад 200 тис.амер.дол. У 2004 році Групи Управління Проєктами райдержадміністрацій та міст «депресивної» Херсонщини, сформували Регіональну Інвестиційну Програму обсягом 178 млн. амер.дол. Досвід цих та інших управлінських команд міст та районів - пілотних учасників проєктів та програм ООН в Україні, засвідчує, що КОЖЕН район або місто повинно мати Місцеву Інвестиційну Програму обсягом не менше 10 млн.амер.дол.

Закон України "Про інноваційну діяльність" прийнятий у 2002 році, надав органам місцевого самоврядування право формувати і реалізовувати регіональні і місцеві інноваційні програми, але практика роботи місцевих органів влади за цей час засвідчує, що вони виявилися нездатними забезпечити реалізацію наданих їм повноважень.

Учасники форуму посилаються на повноваження Державного агентства України з інвестицій та інновацій щодо його участі у формуванні державного замовлення на інноваційну продукцію. Так, але Агентство формує держзамовлення на підставі відповідних пропозицій від місцевих органів влади. Наочно це можливо продемонструвати на прикладі Харківської області. У області налічується 50 районів та міст, які відповідно до чинного законодавства, повинні мати Місцеві Інвестиційні Програми, обсягом не менше 10 млн.амер.дол. Тобто сьогодні, на погодженні у Державному агентстві України з інвестицій та інновацій повинен знаходитися Паспорт Регіональної Інвестиційної Програми Харківської області на 2010-2015 рр. обсягом не менше 500 млн.амер.дол.

Користуючись нагодою хотілося б звернутися до організаторів форуму та поставити декілька запитань:

Чи є ця програма сьогодні на столі у Голови Держінвесту? Чи реально існують сотні Груп Управління Проєктами місцевих органів влади районів/міст та підприємств області, які приймали участь у її формуванні або ця Програма розроблялася «групою товаришів»? За якими міжнародними програмами проходили короткострокове стажування ці Групи Управління Проєктами та хто координує їх роботу? Чи готові вони до подальшої роботи з банками, які обслуговуватимуть цю Кредитну лінію та міжнародними фінансовими організаціями у відповідності до ІХ СТАНДАРТНИХ ПРОЦЕДУР та ВИМОГ? Чи готова місцева влада включити цю Програму, як окремий розділ до Регіонального Контракту з Кабінетом Міністрів України, взяти на себе зобов'язання та надати відповідні гарантії інвесторам? Чи було представлено цю Програму на Міжнародному Форумі «Інновації, інвестиції, Харківські ініціативи», який відбувся у Харкові 25 вересня 2009 року і мабуть повинен був стати своєрідною презентацією цієї Програми?

Відповіді на ці та інші питання дозволять зрозуміти наскільки область готова, у середньостроковому періоді (4-6 років) до використання кластерної моделі залучення інвестицій у розвиток регіону на засадах державно-приватного партнерства та підготувати відповідні пропозиції щодо подальшої співпраці з РЦІР-як координатором Програми від області, щодо формування (протягом 60 днів) ПАСПОРТУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ на 2010-2015 рр. за участю 400 територіальних громад області та понад 1000 підприємств-потенційних учасників Програми.

На завершення хочу навести вислів одного з учасників Севастопольського Форуму : «Что ж, успехов вам, называйте это хоть "кластером", хоть "горшком" - главное, чтобы Городу от этого была польза 😊».

З повагою,
Д-р О.Затолокін